

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 1 juli 2025

Programma - Duurzaamheid

12 2025_B&W_00476 Beantwoording raadsragen BGL over wind op land in Steenwijkerland

Samenstelling:

Aanwezig:

Rob Bats, burgemeester en voorzitter; Melvin Smit, wethouder; Trijn Jongman, wethouder; Marcel Scheringa, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; M.W. de Graaf, gemeentesecretaris

Nota van antwoord

Vraag en antwoord

Op 23 juni 2025 heeft de fractie van BGL vragen gesteld over Wind op Land in Steenwijkerland. Voor de context van de beantwoording van de raadsragen schetsen we als inleiding de ontwikkeling van windenergie in de provincie en de gemeente.

Van zon naar zon en wind

Als gemeente Steenwijkerland hebben we in het kader van de RES 1.0 besloten om een deel van de elektriciteit lokaal op te wekken. In eerste instantie hebben we ons daarbij gericht op zon op land en zon op dak. In 2023 besloot de provincie om geen zon op land(bouwgrond) meer toe te staan. In 2024 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om het RES-bod in te vullen met 50% zonne-energie en 50% windenergie. Daaraan voorafgaand heeft de gemeenteraad het college de opdracht gegeven om te zoeken naar locaties voor windenergie, met 100% lokaal eigendom als uitgangspunt.

Aanscherping provinciaal beleid

In 2023 heeft de provincie het beleid rond windenergie aangescherpt door meer regie te nemen en richting te geven aan waar windturbines wel en niet gerealiseerd kunnen worden. Deze aanscherping had ook gevolgen voor windenergie in Steenwijkerland. Door de beperking die werd opgelegd bleven 3 mogelijke locaties voor windenergie over: de omgeving Oldemarkt, de rand van het oefenterrein van defensie en locaties in het grensgebied met Meppel.

Windenergie in Steenwijkerland

In maart 2024 heeft de gemeenteraad de uitgangspunten voor windenergie in Steenwijkerland vastgesteld en het voorkeursrecht gevestigd op 12 percelen ten noordwesten van Oldemarkt. In mei sprak de gemeenteraad met de provincie af dat er tot 2030 maximaal 4 windturbines in Steenwijkerland mogen worden ontwikkeld.

Mogelijke locaties voor windenergie

In de loop van 2024 moesten we constateren dat het defensieterrein afvalt. De oefenopgave van defensie verenigt zich niet met het realiseren van windmolens op die locatie. Daarmee blijven er 2 mogelijke locaties over: ten noordwesten van Oldemarkt (waar het voorkeursrecht is gevestigd) en de locaties in het grensgebied met Meppel (die vallen onder de regie van Meppel). Uit overleg met de gemeente Meppel is gebleken dat bij de invulling van de energie-opgave de focus van Meppel vooralsnog ligt op het industrieterrein Noord IV. Het is echter niet uitgesloten dat er toch medewerking komt van de gemeente Meppel en de provincie Drenthe voor de locaties in het grensgebied van Meppel. Ook is het niet uit te sluiten dat ontwikkelaars andere locaties ter beoordeling aan de provincie voorleggen.

Vervolg

Via informatie op de site van de provincie lezen we dat de provincie de "beste locatie" toewijst op puntenaantallen en de voorkeur gaat geven aan die locaties met de meeste punten.

1. Is dat hetzelfde systeem op basis waarvan de zes andere locaties eerder zijn afgefallen?

De zes locaties die eerder zijn afgefallen, passen niet binnen het provinciaal beleid voor windenergie. De beoordeling die nu gedaan wordt, is een puntentelling waaruit moet blijken welke locatie ruimtelijk gezien de meest geschikte locatie is. Aan deze beoordeling doen alleen locaties mee die binnen het beleid van de provincie passen. Als de provincie constateert dat een locatie niet binnen het beleid past, valt deze locatie af en doet deze niet mee aan de puntentelling. De locatie die de meeste punten krijgt kan rekenen op planologische medewerking van de provincie.

2. Wanneer wordt duidelijk hoe het samenwerkingscontract er tussen betrokken partijen uit gaat zien en hoe de lusten en lasten worden verdeeld?

Er is op dit moment nog geen sprake van een samenwerkingscontract tussen gemeente, betrokken grondeigenaren en energiecorporaties. Het streven van de raad om te komen tot 100% lokaal eigendom en een eerlijke verdeling van de lasten en lusten is ook voor ons een belangrijk uitgangspunt. Hoe hier invulling aan wordt gegeven, maakt onderdeel uit van het besluitvormingsproces van de raad.

3. Hoe heeft de gemeente als beoogd initiatiefnemer samen met grondeigenaren en energiecorporaties het participatieproces voor ogen?

Participatie met grondeigenaren, inwoners en ondernemers en energiecoöperaties is een belangrijk onderdeel van het proces. Op dit moment ligt er een concept-participatieplan dat samen met alle energiecoöperaties is geschreven. Dit plan wordt de komende weken verder aangescherpt. Het definitieve participatieplan wordt vastgesteld door het college. De uitkomsten van het participatieproces maken onderdeel uit van de besluitvorming door de raad.

4. Waarom is voorafgaand aan het indienen van het initiatiefvoorstel dit participatieproces met de omgeving nog niet gestart?

We hechten eraan te benadrukken dat het indienen van dit voorstel een processtap is. Op basis van de beoordeling die de provincie nu gaat doen, weten we of de provincie deze locatie mogelijk acht. Als dat zo is, dan worden vervolgstappen gezet die onder andere bestaan uit een breed participatieproces. Er zijn de afgelopen periode al wel diverse gesprekken gevoerd met verschillende betrokkenen, zoals de plaatselijk belangen van Ossenzijl en Oldemarkt, grondeigenaren, alle energiecoöperaties en buurgemeente Weststellingwerf. Na de beoordeling van de provincie wordt uitvoering gegeven aan een uitgebreid participatieproces dat is vastgelegd in een participatieplan.

Indien de gemeente haar initiatief met grondeigenaren en energiecorporaties niet voor 30 juni indient bij de provincie maar ervoor kiest om eerst het participatieproces te doorlopen.

5. Hoe groot is dan de kans dat er dan elders, bijvoorbeeld op de eerder afgevalen locaties, windmolens worden toegelaten op initiatief van andere partijen?

De eerder afgevalen locaties passen niet in het provinciaal beleid. Het is om die reden zeer onwaarschijnlijk dat de provincie zal kiezen voor windmolens op die locaties. Het is niet uitgesloten dat een ontwikkelaar een locatie aan de provincie voorlegt die mogelijk niet in strijd is met het beleid. Deze locatie wordt dan meegenomen in de puntentelling die de provincie gaat doen om te beoordelen welke locatie ruimtelijk het meest geschikt is. In deze beoordeling spelen uitgangspunten zoals 100% eigendom en het al dan niet haalbaar zijn van een initiatief geen rol.

6. Hoe worden, zijn de inwoners rond die zoekgebieden op de hoogte gebracht?

Op de locatie ten noordwesten van Oldemarkt heeft de gemeenteraad destijds een voorkeursrecht gevestigd. Dit is met een persbericht gecommuniceerd. Daarna is de communicatie verlopen via de desbetreffende plaatselijk belangen. Mocht de locatie door de provincie als ruimtelijk meest geschikt worden beoordeeld, dan volgt een breed participatieproces met alle betrokkenen en belanghebbenden. Er is geen concreet zicht op eventuele locaties die mogelijk door een ontwikkelaar worden ingediend en de communicatie die daarover heeft plaatsgevonden.

Als de gemeente het initiatief nu indient voor 30 juni zonder verdere participatie vooraf en de provincie dit initiatief prefereert boven de andere ingediende initiatiefvoorstellen.

7. Wat is dan precies de status van dit initiatiefvoorstel?

Als de provincie dit voorstel als ruimtelijk meest geschikt beoordeelt, dan weten we dat de provincie bereid is om hieraan planologische medewerking te verlenen. Dat betekent niet dat er ook daadwerkelijk uitvoering aan het voorstel wordt gegeven. Dat is afhankelijk van de uitkomsten van het vervoltraject dat onder meer bestaat uit een brede participatie en in een later stadium procedures zoals een MER die de effecten in beeld moet brengen. Deze uitkomsten maken deel uit van de stukken op basis waarvan de gemeenteraad uiteindelijk een besluit neemt.

8. Hoe komt het vervolgproces voor wind op land er dan uit te zien?

Allereerst wordt het concept-participatieplan verder aangescherpt en ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Vervolgens start het participatieproces met de omgeving en in een later stadium andere procedures zoals een MER. De uitkomsten maken deel uit van voorstellen die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Het is aan de gemeenteraad om een besluit te nemen over de locatie.

9. Wat gebeurt er als de gemeente er samen met de grondeigenaren, energiecorporaties, en inwoners geen overeenstemming bereiken inzake het criterium 100% eigendom en het eerlijk verdelen van de lusten en lasten?

Als er geen overeenstemming wordt bereikt met voldoende grondeigenaren, dan valt deze locatie af en wordt ook het voorkeursrecht opgeheven.

Als er geen overeenstemming wordt bereikt met de energiecoöperaties is het ontwikkelen van de locatie onzeker.

Het 100% eigendom en een eerlijke verdeling van lusten en lasten is een belangrijk uitgangspunt. Mocht daar geen overeenstemming over zijn, dan komen we bij de gemeenteraad terug die een besluit neemt over een eventueel vervolg.

Besluit

Het college stelt de beantwoording raadsragen van BGL over wind op land in Steenwijkerland vast.

Bijlagen

1. 20250623 - Schriftelijke vragen BGL - Wind op land.pdf

Schriftelijke vragen aan het College conform artikel 37 van het Reglement van Orde.

Onderwerp: Wind op Land in Steenwijkerland

23 juni 2025

Geacht College,

BGL realiseert zich dat de voortgang van de aanvraag voor Wind op Land een complex verhaal is met schuivende panelen en waarin veel speelt.

Via de RES 1 zijn we de derde fase ingegaan naar wat genoemd wordt de Agenda Energietransitie West-Overijssel. Hiervan wordt aangegeven dat het kader van het NP RES blijft staan, maar breder wordt gekeken naar de energietransitie-opgaven in West-Overijssel ([bestuurlijke routekaart 14okt](#)). Hiervoor zijn duidelijke uitgangspunten over samenwerking afgesproken. De Agenda Energietransitie vormt daarmee de doorstart van de regionale samenwerking aan de energietransitie op basis van bestaande en nieuwe onderwerpen, gewijzigde inzichten en herijkte of nieuwe afspraken.

De raad is op basis van gewijzigde provinciale uitgangspunten akkoord gegaan het nog niet gerealiseerde deel "grootschalige energie" van het oorspronkelijke bod van Zon op land om te zetten naar Wind op Land. Vanuit het principe dat er gestreefd wordt naar 100 % lokaal eigendom en een eerlijke verdeling van lusten en lasten tussen initiatiefnemers en omwonenden. Gezien de toen bekende provinciale windladder waren er voor Steenwijkerland op dat moment 9 locaties in beeld waar windmolens zouden kunnen landen.

Na de provinciale verkiezingen is door de provincie Overijssel aangegeven dat er door aanscherping van de kaders zes locaties zijn afgevallen. Er is toen door BGL gevraagd om nadere toelichting. Die informatie is ons toegezegd maar hebben we niet ontvangen.

Nadien zijn er van de drie overgebleven locaties nog eens twee locaties uit beeld geraakt. Een mogelijke locatie nabij de grens met Meppel waarvoor het initiatief bij Meppel ligt en het defensieterrein nabij Havelte waar defensie te kennen heeft gegeven andere plannen te hebben. Op basis van die informatie bleef er volgens het College alleen het zoekgebied tussen Oldemarkt en Ossenzijl over. Gezien de (herijkte) spelregels betekent dit dat Steenwijkerland op die locatie een cluster van 4 windmolens van 230 meter tiphoogte gerealiseerd kan worden met een totale capaciteit van 80 Gwh.

Voor de provincie die verantwoordelijk is voor wind op land is het voldoende als een aanvrager streeft naar 50% lokaal eigendom. Daar kijkt Steenwijkerland anders tegenaan, zij streeft naar 100% zoals eerder aangegeven. Om dit te kunnen realiseren heeft de gemeente Steenwijkerland het voorkeursrecht gevestigd op gronden van eigenaren in het zoekgebied tussen Oldemarkt en Ossenzijl. Daarmee heeft ze het initiatief naar zich toetrokken en dus ook de plicht om inwoners te informeren en op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op dit vlak.

Er is ons verteld dat de provincie de locatie Oldemarkt Ossenzijl na vestiging voorkeursrecht heeft uitgesloten omdat het in een weidevogelgebied was gepositioneerd. Dit bleek later na meerdere overleggen met de gemeente toch niet zo te zijn. Dat is onzorgvuldig en draagt niet bij aan het vertrouwen in de systematiek die is gehanteerd om in een eerder stadium zes locaties af te laten vallen. Ook horen wij dat er naast de gemeente ook andere partijen zijn die bezig zijn initiatiefvoorstellen in te dienen voor 30 juni. Het gaat om zoekgebieden rond Blankenham, Gieterse Polder, Blokzijl, Nijveen en Basse.

Op dit moment bereiken ons veel vragen over het hoe en wat van de beoogde komst van windturbines in Steenwijkerland die duidelijk maken dat veel mensen niet helder is hoe het proces precies is verlopen, wat de huidige status is, en hoe het vervolg eruit ziet. Wij kunnen die vragen gezien de vele partijen en complexiteit op dit moment ook zelf niet goed beantwoorden.

Wij hebben dan ook de volgende vragen voor het College:

Via informatie op de site van de provincie lezen we dat de provincie de “beste locatie” toewijst op puntenaantallen en de voorkeur gaat geven aan die locaties met de meeste punten.

- 1 Is dat hetzelfde systeem op basis waarvan de zes andere locaties eerder zijn afgevalen?

Als raad hebben we eerder aangegeven ten aanzien van wind op land te streven naar 100% lokaal eigendom en een eerlijke verdeling van de lasten en lusten. Op dit moment heeft de raad nog geen zicht op de vorm van het samenwerkingscontract tussen gemeente, betrokken grondeigenaren, energiecorporaties en omwonenden hoe dit wordt geregeld.

- 2 Wanneer wordt duidelijk hoe het samenwerkingscontract er tussen betrokken partijen uit gaat zien en hoe de lusten en lasten worden verdeeld?

In ons participatiebeleid geven we aan dat inwoners moeten worden geïnformeerd en gehoord door de initiatiefnemers over beoogde omgevingsplanwijzigingen in hun naaste omgeving. Het lijkt BGL helder dat inwoners op de hoogte willen worden gebracht van de kans dat er windmolens met een tiphoogte van 230 meter in hun naaste woonomgeving worden gerealiseerd. Voor de zoeklocatie Oldemarkt Ossenzijl treedt de gemeente op als initiatiefnemer om een voorstel voor een initiatief in te dienen bij de provincie. De deadline voor het indienen van initiatiefvoorstellen bij de provincie is 30 juni. Daarna is de provincie aan zet om de ingediende initiatieven te beoordelen en aan te geven voor welke van die initiatieven wind op land de beste locatie is.

- 3 Hoe heeft de gemeente als beoogd initiatiefnemer samen met grondeigenaren en energiecorporaties het participatieproces voor ogen?

Een initiatiefnemers wordt geacht voor een omgevingsplanwijziging de naaste omgeving mee te nemen.

- 4 Waarom is voorafgaand aan het indienen van het initiatiefvoorstel dit participatieproces met de omgeving nog niet gestart?

Indien de gemeente haar initiatief met grondeigenaren en energiecorporaties **niet voor 30 juni** indient bij de provincie maar er voor kiest om eerst het participatieproces te doorlopen.

- 5 Hoe groot is dan de kans dat er dan elders, bijvoorbeeld op de eerder afgevalen locaties, windmolens worden toegelaten op initiatief van andere partijen?

- 6 Hoe worden, zijn de inwoners rond die zoekgebieden op de hoogte gebracht?

Als de gemeente het initiatief nu indient voor 30 juni zonder verdere participatie vooraf en de provincie dit initiatief prefereert boven de andere ingediende initiatiefvoorstellen.

- 7 Wat is dan precies de status van dit initiatiefvoorstel?

- 8 Hoe komt het vervolgproces voor wind op land er dan uit te zien?

- 9 Wat gebeurt er als de gemeente er samen met de grondeigenaren, energiecorporaties, en inwoners geen overeenstemming bereiken inzake het criterium 100% eigendom en het eerlijk verdelen van de lusten en lasten?

Namens de fractie van BGL,

André Bus

